

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Н. ТУРБАРОВА, Н. КЕРДІВАР

«Дієслова доконаного і недоконаного виду»

Методичні рекомендації для проведення практичних
занять та самостійної роботи з дисципліни «Українська
мова як іноземна» для слухачів-інофонів підготовчого
відділення

Одеса - 2021

УДК: 811.161.2:81'366.58(07)

Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 3 від 18 жовтня 2021)

Рецензенти:

Ареф'єва Н.Г. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної та загальногуманітарної підготовки іноземців Інституту міжнародної освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Галицян О. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Турбарова Н., Кердівар Н.

Методичні рекомендації призначено для проведення практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Українська мова як іноземна» для слухачів-інофонів підготовчого відділення. Складаються із 8 розділів, кожен із яких нараховує інформативні таблиці й завдання. Методичні рекомендації можуть бути використані на уроках української мови, а також під час самостійної роботи іноземних студентів.

© Турбарова Н., Кердівар Н., 2021
© «Університет Ушинського», 2021

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. Творення та вживання дієслів доконаного (ДВ) та недоконаного виду (НДВ)	4
Розділ II. Тренувальні вправи	11
Розділ III. Уживання дієслів НДВ і ДВ у майбутньому часі	19
РОЗДІЛ IV. Уживання дієслівних форм ДВ і НДВ в інфінітиві	24
РОЗДІЛ V. Уживання дієслів ДВ та НДВ в імперативі	28
РОЗДІЛ VI. Вправи для повторення	32
РОЗДІЛ VII. Робота з текстом	36
РОЗДІЛ VIII. Перевірте себе	48
ЛІТЕРАТУРА	51
КЛЮЧІ ДО ТЕСТІВ	52

РОЗДІЛ І. ТВОРЕННЯ ТА ВЖИВАННЯ ДІЄСЛІВ ДОКОНАНОГО (ДВ) ТА НЕДОКОНАНОГО ВИДУ (НДВ)

В українській мові дієслова поділяються на дві групи: недоконаного та доконаного виду. Зазвичай вони утворюють видові пари.

Дієслова НДВ мають усі тири часові форми – теперішнього, минулого і майбутнього часу. Наприклад: Учора на уроці ми читали текст та повторювали граматику. Сьогодні ми теж читаємо текст і повторюємо граматику. Завтра ми будемо читати текст і повторюватимемо граматику.

Дієслова ДВ мають форми лише двох часів – минулого і майбутнього. Наприклад: Сьогодні ми прочитали два тексти. Завтра ми прочитаємо ще один текст.

Дієслова ДВ відрізняються від дієслів НДВ наявністю префіксів або суфіксів, що входять до їх складу. Нижче у таблицях ми наводитимемо приклади видових пар, які сполучаються із різними відмінковими формами.

Дієслова доконаного і недоконаного виду, що керують місцевим відмінком

Таблиця 1

НДВ	ДВ
лежати <i>Улітку люблю лежати на зеленій траві.</i>	полежати <i>Улітку обов'язково полежу на зеленій траві.</i>
стояти <i>Я дуже не люблю стояти у черзі.</i>	вистояти <i>Я повинен вистояти у черзі за хлібом.</i>
сидіти <i>Мені набридло сидіти в холодній аудиторії.</i>	посидіти <i>Я хочу посидіти на стільці біля тебе.</i>
висіти <i>Костюм має висіти на вішаку.</i>	повісити <i>Твій костюм не висить на вішаку.</i>
жити	прожити

<i>Я хочу жити в Канаді.</i>	<i>Я хочу прожити в Канаді життя.</i>
вчитися <i>Я буду вчитися в Україні.</i>	провчитися <i>Я хочу провчитися в Україні.</i>
навчатися <i>Я буду навчатися в університеті.</i>	навчитися <i>Я хочу навчитися плавати.</i>
працювати <i>Я працював минулого року в престижній фірмі.</i>	попрацювати <i>Я попрацював минулого року в престижній фірмі.</i>
відпочивати <i>Ти відпочивав в Італії?</i>	відпочити <i>Ти відпочив у відпустці?</i>
гуляти <i>Я гуляв по Дерibasівській.</i>	погуляти <i>Я погуляв по Дерibasівській.</i>
снідати <i>Уранці батьки завжди снідають в кафе.</i>	поснідати <i>Ходімо поснідаємо в ресторані удвох.</i>
обідати <i>Зазвичай я обідаю в кафе.</i>	пообідати <i>Сьогодні пообідати в кафе не вдалося.</i>
вечеряти <i>Ми любимо вечеряти біля моря.</i>	повечеряти <i>Я запросила друга повечеряти біля моря зі мною.</i>
купувати <i>Я щодня купую в магазині необхідне.</i>	купити <i>Я купила в магазині собі усе необхідне.</i>
спати <i>Іван любить спати в ліжку.</i>	поспати <i>Іван мріє поспати в ліжку.</i>

Дієслова доконаного і недоконаного виду, що керують родовим відмінком

Таблиця 2

НДВ	ДВ
вживати <i>Уживати рішучих заходів.</i>	вжити <i>Ужити рішучих заходів.</i>
вчити <i>Учити грамоти студентів.</i>	навчити <i>Навчити грамоти студентів.</i>
доглядати <i>Доглядати батьків мають діти.</i>	доглядіти <i>Доглядіти батьків мають діти.</i>
завдавати	завдати

<i>Завдавати клопоту людям.</i>	<i>Завдати клопоту людям.</i>
запобігати <i>Запобігати небезпеки під час руху.</i>	запобігти <i>Запобігти небезпеки під час руху.</i>
іти до <i>Іти до бібліотеки вранці.</i>	піти до <i>Піти до бібліотеки вранці.</i>
повертатися до <i>Я повертаюся до свого рідного міста.</i>	повернутися до <i>Я повернуся до свого рідного міста.</i>
повертатися від <i>Я зазвичай пізно повертаюся від друга</i>	повернутися від <i>Я вчора пізно повернувся від друга.</i>

Дієслова доконаного і недоконаного виду, що керують знахідним відмінком

Таблиця 3

НДВ	ДВ
читати <i>Щовечора я люблю читати книжки про любов.</i>	прочитати <i>Я прочитав багато книжок про любов.</i>
писати <i>Я буду писати їй повідомлення.</i>	написати <i>Мені потрібно написати повідомлення.</i>
брати <i>Я звик брати книжки в бібліотеці.</i>	взяти <i>Мені необхідно взяти сьогодні книжки в бібліотеці.</i>
дзвонити <i>Сергій дзвонив в бібліотеку?</i>	подзвонити <i>Подзвони в бібліотеку, будь ласка, завтра.</i>
давати <i>Я давав свою книжку тобі?</i>	дати <i>Я дав свою книжку тобі вчора!</i>
купувати <i>Я купую щодня продукти на ринку.</i>	купити <i>Я купив продукти на ринку.</i>
зустрічати <i>Ти будеш зустрічати мене в аеропорту?</i>	зустріти <i>Я зустріну тебе в аеропорту.</i>
складати <i>Щосеместра я складаю іспити та заліки.</i>	скласти <i>Я склав усі іспити й заліки вчасно.</i>
розв'язувати	розв'язати

<i>Я люблю розв'язувати складні задачі.</i>	<i>Я повинен розв'язати усі задачі правильно.</i>
спізнюватися <i>Ми не любимо спізнюватися на уроки.</i>	спізнитися <i>Ми ніколи не спізнюємося на уроки.</i>

**Дієслова доконаного і недоконаного виду, що керують
давальним відмінком**

Таблиця 4

НДВ	ДВ
давати <i>Я мушу давати другові пораду</i>	дати <i>Я мушу дати другові пораду</i>
приносити <i>Щодня я приношу матері додому воду.</i>	принести <i>Учора ввечері принесла матері додому воду.</i>
дякувати <i>Потрібно щоразу дякувати вчителеві за роботу на уроці.</i>	подякувати <i>Я подякував вчителеві за роботу на уроці.</i>
дозволяти <i>Ви дозволяєте дитині грати в комп'ютерні ігри?</i>	дозволити <i>Я можу дозволити тобі узяти мій підручник.</i>
забороняти <i>Потрібно забороняти дітям довго дивитися телевізор.</i>	заборонити <i>Я забороню тобі дивитися цей фільм.</i>
обіцяти <i>Я обіцяю тобі зробити цю вправу.</i>	пообіцяти <i>Я пообіцяв тобі зробити цю вправу.</i>
радити <i>Я раджу вам піти додому.</i>	порадити <i>Я пораджу вам піти додому.</i>
вибирати <i>Вибиратиму мамі подарунок завтра.</i>	вибрати <i>Виберу мамі подарунок завтра.</i>
писати <i>Я пишу братові листа.</i>	написати <i>Я напишу братові листа.</i>
надсилати <i>Я надсилаю тобі повідомлення .</i>	надіслати <i>Я надішлю тобі повідомлення.</i>
читати <i>Я читаю сестрі цікавий роман.</i>	прочитати <i>Я прочитаю сестрі цікавий роман.</i>
відповідати	відповісти

<i>Я відповідаю вчителеві правильно.</i>	<i>Я відповім учителеві правильно.</i>
пояснювати <i>Викладач пояснює студентам правило.</i>	пояснити <i>Викладач пояснив студентам правило.</i>
розповідати <i>Я розповідаю другові про свої пригоди.</i>	розповісти <i>Я розповів другові про свої пригоди.</i>
дзвонити <i>Я дзвоню мамі щодня.</i>	подзвонити <i>Я подзвоню мамі.</i>
казати <i>Я кажу сестрі завжди правду.</i>	сказати <i>Я скажу сестрі правду.</i>
купувати <i>Купуватиму тобі завтра подарунок.</i>	купити <i>Куплю тобі завтра подарунок.</i>
допомагати <i>Потрібно завжди допомагати людям.</i>	допомогти <i>Я завжди допомагаю людям.</i>
дарувати <i>Приємно дарувати людям подарунки.</i>	подарувати <i>Приємно подарувати комусь подарунки.</i>

Дієслова доконаного і недоконаного виду, що керують орудним відмінком

Таблиця 5

НДВ	ДВ
сваритися <i>Я не буду більше сваритися з тобою.</i>	посваритися <i>Я посварився з тобою.</i>
домовлятися <i>Може будемо домовлятися із ним.</i>	домовитися <i>Варто домовитися із ним.</i>
сперечатися <i>Я не хочу сперечатися з тобою.</i>	посперечатися <i>Я хочу посперечатися з тобою.</i>
товаришувати <i>Люблю товаришувати з усіма студентами.</i>	потоваришувати <i>Мушу потоваришувати з усіма студентами.</i>
бачитися <i>Ви будете бачитися з Наталкою?</i>	побачитися <i>Хочу побачитися з Наталкою.</i>
прощатися <i>На сьогодні все. Будемо прощатися</i>	попрощатися <i>На сьогодні все. Ми вже</i>

<i>з вами.</i>	<i>попрощалися з вами.</i>
вітатися <i>Вітатися потрібно з усіма студентами.</i>	привітатися <i>Привітайтеся, будь ласка, із деканом!</i>
знайомитися <i>Ви знайомилися зі студентами інших груп?</i>	познайомитися <i>Потрібно познайомитися зі студентами інших груп.</i>
зустрічатися <i>Будемо зустрічатися з тобою в парку.</i>	зустрітися <i>Давай зустрінемося з тобою в парку.</i>
відпочивати <i>Люблю відпочивати з родиною.</i>	відпочити <i>Улітку я відпочив із родиною.</i>
працювати <i>Зараз починаємо працювати з вами.</i>	попрацювати <i>Зараз попрацюємо з вами.</i>
грати <i>Грати із суперником у шахи весело.</i>	пограти <i>Пограти із суперником вдало в шахи</i>
гуляти <i>Люблю гуляти з друзями вночі.</i>	погуляти <i>Погуляю сьогодні з друзями вночі.</i>
вечеряти <i>Буду вечеряти з другом в кафе.</i>	повечеряти <i>Повечеряю сьогодні із другом.</i>
розмовляти <i>Я постійно розмовляю з подругою по телефону.</i>	поговорити <i>Сьогодні ми поговорили з подругою по телефону.</i>

Уживання дієслів НДВ та ДВ залежно від дії, на яку вони вказують

<p align="center">1. Дієслова НДВ (дія, завершена в минулому)</p> <p>а) Учора я писав листа. б) Друг робив домашнє завдання. в) Студенти читали тексти. г) На уроці математики студенти розв'язували завдання.</p>	<p align="center">1. Дієслова ДВ (результат дії)</p> <p>а) Учора я написав листа подрузі. б) Він уже зробив домашнє завдання. в) Студенти прочитали два тексти. г) Студенти розв'язали всі завдання правильно.</p>
<p align="center">2. Дієслова НДВ (дія, що повторюється)</p>	<p align="center">2. Дієслова ДВ (одноразова дія)</p>

<p>а) Увесь вечір я читав книгу. б) Увесь ранок ми повторювали урок. в) Цілий день ми слухали музику. г) Викладач пояснював граматику дві години. д) Студенти довго вирішували завдання.</p> <p>УВАГА! Слова – маркери: <i>довго, увесь вечір, увесь ранок, місяць, рік, цілий день, годину дві години, 15 хвилин тощо.</i></p>	<p>а) Друг написав повідомлення. б) Зрештою, він прочитав ту газету. в) Він уперше не спізнився на урок.</p> <p>УВАГА! Слова – маркери: <i>сьогодні, миттєво, щойно, уперше, нарешті тощо</i></p>
<p>3. Дієслова НДВ <i>(одночасність дії)</i></p> <p>а) Коли викладач пояснює урок, студенти уважно слухають. б) Коли я снідав, мій друг слухав музику. в) Коли мій друг відповідав урок, я слухав його. г) Коли я читав новий текст, я дивився слова в словнику.</p>	<p>3. Дієслова ДВ <i>(послідовність дії)</i></p> <p>а) Коли викладач пояснив урок, студенти написали вправу. б) Коли я поснідав, ми пішли в парк. в) Коли я відпочив, я написав листа додому. г) Коли я відповів, викладач сказав: «Дуже добре!».</p>

РОЗДІЛ II. ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ

Вправа 1. Напишіть дієслова доконаного виду.

Модель: – Читати вірш – прочитати вірш.

Чути – ..., слухати – ..., писати – ..., купувати – ..., готувати – ..., брати – ..., говорити – ..., дивитися – ..., робити – ..., пояснювати – ..., відпочивати – ..., вивчати – ..., відповідати – ..., питати – ...

Вправа 2. Дайте відповідь на запитання за зразком.

Зразок: - Чому ви не пишете вправу? – Я вже написав її.

1. Чому ти не читаєш листа?
2. Чому ви не вчите вірші?
3. Чому вони не повторюють дієслова?
4. Чому вона розв'язує завдання?
5. Чому ви не читаєте розповідь?
6. Чому він не пише вправу?
7. Чому він не дивиться фільм?

Вправа 3. Напишіть фрази за зразком.

Зразок: - Анна писала листа. – Анна вже написала листа.

1. Віктор розв'язував завдання. 2. Викладач пояснював новий урок. 3. Антон робив домашнє завдання. 4. Студенти читали текст та писали диктант. 5. Алі повторював нові слова.

Вправа 4. Дайте відповідь на запитання, використовуючи слова-маркери та дієслова НДВ.

Зразок: - Учора я написав листа.

– Ти часто пишеш листи?

1. Нещодавно я прочитала цікавий журнал. 2. Вчора я зробив помилку в контрольній роботі. 3. Вчора я отримав листа від мами. 4. Нещодавно ми подивилися цікавий фільм. 5. Нещодавно я побачила птаха на даху будинку. 6. Я щойно з'їла всі овочі та фрукти. 7. Марина намалювала чудову картину. 8. Вони вранці випили склянку кави. 9.

Декілька років тому я прочитала цю повість. 10. Іван розповів про свою пригоду під час подорожі в Єгипет.

Вправа 5. Вставте в потрібній формі дієслово *писати* (НСВ або СВ).

- Що ти робив вчора ввечері?

- Я ... повідомлення.

- Ти довго ... повідомлення?

- Так, я ... повідомлення 30 хвилин.

- Ти ... повідомлення додому?

- Так, я ... додому. Я ... 10 великих повідомлень.

- Що робив Павло, коли ти ... повідомлення?

- Коли я ... повідомлення, Павло... вправи. Коли Павло ... все вправи, ми пішли у кіно.

Вправа 6. Вставте в потрібній формі дієслово *читати* (НСВ або СВ).

- Що ти робив сьогодні вранці?

- Спочатку я снідав, потім ... журнали.

- Які журнали ти ...?

- Я ... українські журнали.

- Скільки часу ти ... журнали?

- Я ... журнали одну годину.

- Куди ти пішов, коли ... журнали?

- Коли я ... журнали, я пішов до університету.

Вправа 7. Вставте потрібне дієслово.

1. Учора моя подруга довго ... текст. Коли вона ... текст, вона ... вправу (читати – прочитати – написати).

2. Ми цілий день ... завдання та ... їх правильно (розв'язувати – розв'язати).

3. – Ти довго ... вправи? – Ні, я ... вправи швидко (робити - зробити).

4. Коли я ..., викладач слухав. Коли я ..., викладач пояснив нове правило (відповідати – відповісти).

5. Сьогодні зранку ми ... урок. Ми довго ... урок (повторювати – повторити).

6. Коли він жив у Харкові, він щодня ... листи, а вона ... тільки один лист (писати – написати).

Вправа 8. Напишіть за зразком.

Зразок: - Зазвичай я *роблю* уроки ввечері, а сьогодні я *зробила* їх уранці.

1. Ганна довго *писала* вправу. Зрештою, вона все...

2. Моя сім'я часто *дивиться* телевізор. Учора ми ... новий фільм.

3. Зазвичай Палван добре *розуміє* фізику, але вчора він нічого не ...

4. Викладач щодня *питає* нові слова, а вчора він ... діалог.

5. Зазвичай я *беру* в кафе рис і салат, а сьогодні вранці я ... рибу.

6. Ми завжди *купували* продукти в «Таврії», а сьогодні ми ... їх на ринку.

7. Чинар довго *читала* текст. Коли вона все ... вона написала вправу.

Вправа 9. Напишіть дієслова НДВ/ДВ у потрібній формі.

1. *Брати – взяти*

Коли діти плачуть, батьки часто ... їх на руки. Дівчинка заплакала, і мама ... її на руки.

2. *Дзвонити – подзвонити*

Зазвичай у суботу мені ... батьки. А вчора я ... їм.

3. *Давати – дати*

Мій друг завжди ... мені нові книжки. Учора я ... йому нову цікаву книгу.

4. *Купувати – купити*

Після занять я завжди ... продукти. Сьогодні я теж пішов у супермаркет та ... овочі та фрукти.

5. *Зустрічати – зустріти*

Часто в центрі міста я ... нашого викладача. Учора ввечері я ... нашого декана.

6. *Складати – скласти*

Зазвичай усі студенти влітку ... заліки та іспити. Мій друг вчора дуже добре ... іспит, тому що багато працював вдома.

7. *Брати – взяти*

Наталя завжди ... книги в бібліотеці, а сьогодні вона ... книги в подруги.

8. *Розв'язувати – розв'язати*

Учора студенти ... завдання весь урок. Я ... усі завдання правильно.

9. *Спізнюватися – спізнитися*

Моя подруга часто ... на заняття. Сьогодні вона встала рано, тому не...

10. *Вечеряти – повечеряти*

Друзі ... і слухають музику. Коли вони ... , вони пішли гуляти.

Вправа 10. Напишіть дієслова НДВ/ДВ у потрібній формі.

1. *Вчити – вивчити*

Коли Кава ... урок, його друг дивився фільм. Коли Кава ... урок, він пішов у кафе з подругою.

2. *Дивитися – подивитися*

Коли ми ... фільм, ми дуже сміялися. Коли ми ... фільм, ми пішли додому.

3. *Пояснювати – пояснити*

Коли викладач ... нову тему, ми уважно слухаємо. Коли викладач ... нову тему, ми написали нові слова у зошит.

4. *Слухати – послухати*

Коли я готую сніданок, я ... музику. Я ... музику і пішов у парк.

5. *Відповідати – відповісти*

Викладач уважно мене слухав, коли я ... вивчений урок. Я сьогодні першим ... на запитання викладача.

Вправа 11. Закінчіть фрази.

1. Коли викладач пояснював нову тему, ...

Коли викладач пояснив нову тему, ...

2. Коли я відпочивав, ...

Коли я відпочив, ...

3. Коли ми написали диктант, ...

Коли я писав диктант, ...

4. Коли студенти відповідали урок, ...

Коли студенти відповіли урок, ...

А) Види дієслів. Дія, що повторюється. Одноразова дія.

Вправа 12. Прочитайте речення, знайдіть дієслова, укажіть вид (НДВ та ДВ), поясніть вживання видів.

Щоранку я зустрічаю Івана на нашій автобусній зупинці. Учора я зустрів його в університеті й сказав йому: «Привіт, Іване!». Зазвичай він каже мені: «Привіт, Мустафо!». Ми часто з ним беремо книги в бібліотеці, сьогодні ми також взяли новий словник. Іноді ми обідаємо в кафе, а сьогодні ми пообідали вдома. Щосуботи я дзвоню йому додому, але сьогодні я не зателефонував, бо був у театрі. Ми завжди вечеряємо разом. І сьогодні ми також повечеряли разом.

Вправа 13. Замість крапок вставте дієслова потрібного виду.

1. Сьогодні я ... (писати – написати) довге повідомлення братові. 2. Кожний ранок ми із моїм другом ... (снідати – поснідати) о 8 годині. 3. Іноді моя подруга... (обідати – пообідати) у китайському ресторані. 4. Учора мій батько ... (дзвонити - зателефонувати) мені вранці. 5. Вони завжди ... (відпочивати – відпочити) на морі. 6. Щонеділі ми ... (вечеряти – повечеряти) вдома в нашого друга. 7. У понеділок я ... (спізнюватися – запізнитися) на урок. 8. Завтра він ... (читати – прочитати) новий текст.

Вправа 14. Замість крапок вставте дієслова потрібного виду.

1. Зазвичай я ... домашнє завдання довго, але сьогодні вправи були легкі, і я ... завдання швидко. (робити - зробити) 2. Щодня я ... Ганну в кафе, а вчора я ... її у бібліотеці. (зустрічати – зустріти) 3. Хазар часто ...

додому по мобільному телефону, але сьогодні вранці він ... по Скайпу. (дзвонити – зателефонувати) 4. Сергій часто ... в кіоску газети, а в суботу він ... журнал. (купувати – купити) 5. Іноді я ... влітку в горах, а торік я добре ... на морі. (відпочивати – відпочити) 6. Щодня Патрік ... на урок книги та зошити, але сьогодні він ... лише зошит. (брати – взяти) 7. Я ... ручку в кишеню, але зазвичай я ... її у сумку. (класти – покласти) 8. Часто викладач ... нам, що в нас скоро буде іспит. А сьогодні він ... нам, що іспит буде післязавтра. (говорити – сказати).

Б) Вправа 15. Замініть у тексті дієслова НДВ на дієслова ДВ за зразком.

Зразок: - Щодня я обідаю о 3 годині. – Сьогодні я пообідав о 2 годині.

1. Зазвичай мій друг виконує домашнє завдання 1 годину. 2. Іноді ми обідаємо в кафе. 3. Щовечора Мустафа вчить 10 нових слів. 4. Ми завжди у класі читаємо новий текст. 5. Я ніколи не спізнююся на урок. 6. Ми часто купуємо молоко та м'ясо на базарі. 7. Щовечора я вечеряю швидко. 8. Щонеділі мій друг дзвонить додому. 8. Щосуботи я купую продукти на ринку.

В) Тривалість дії

Вправа 16. Замість крапок вставте дієслова потрібного виду.

1. Скільки часу ви ... нові слова? Ми ... нові слова та закрили книгу. (учити - вивчити) 2. Як довго твій друг ... текст? Він ... текст і почав писати вправу. (повторювати – повторити) 3. Ми ... домашнє завдання швидко. Скільки часу ви ... домашнє завдання? (робити - зробити) 4. Антон ... фільм і сів писати листа. Як довго він ... телевізор? (дивитися - подивитися) 5. Скільки часу твоя подруга ... фотографії? Вона ... фотографії та закрила альбом. (показувати – показати) 6. Як довго Алі ... важке завдання? Він ... завдання швидко і пішов гуляти у парк. (розв'язувати – розв'язати). 7. Вони ... на морі та поїхали додому. Скільки часу вони... на морі? (відпочивати – відпочити) 8. Як довго ти ... на

запитання викладача? Ти на всі запитання ... правильно. (Відповідати - відповісти).

Вправа 17. Зверніть увагу: **За скільки** часу + дієслово ДВ

Замість крапок вставте дієслова потрібного виду.

Зразок:- Я *читав* цю книгу три дні, а Ганна *прочитала* її за два дні.

1. Антон ... новий текст 2 години, а я... його за 1 годину. (вчити - вивчити) 2. Я ... слова за 20 хвилин, а мій друг... слова увесь вечір. (повторювати – повторити). 3. Мухаммед ... домашні справи дуже довго, а Ахмед... справи за 1 годину. (писати – написати) 4. Павло ... завдання за 20 хвилин, а Марія ... їх 1 год. (розв'язувати – розв'язати) 5. Наша група складала іспит увесь день, а друга група ... іспит за 3 години. (складати - скласти) 6. Наталя ... обід за 30 хвилин, а я ... його 2 години. (готувати – приготувати) 7. Ми ... домашнє завдання 2 години, а наш друг ... його дуже швидко. (робити - зробити).

Вправа 18. Зверніть увагу: **Скільки** часу? Як довго? + дієслово НДВ.

Замість крапок вставте дієслова потрібного виду.

1. Скільки часу ти ... домашнє завдання? (робити - зробити) 2. Як довго викладач ... нове правило? (пояснити - пояснити) 3. Скільки часу ви ... цей текст? (читати – прочитати) 4. Як довго твій друг ... нові слова? (вчити - вивчити) 5. Скільки часу ти ... по телефону? (говорити - сказати) 6. Як довго він ... продукти в магазині? (купувати – купити).

Види дієслів (одночасність та послідовність дій)

Вправа 19. Замість крапок вставте дієслова потрібного виду (НДВ або ДВ).

1. Мама ... обід, а дочка допомагала їй. Мама та дочка ... обід і покликали всіх обідати.	 готувати – приготувати
2. Коли ми ... Джону наш подарунок, ми хотіли побажати йому здоров'я та успіхів у навчанні.	

Учора брат купив новий диск та ... його мені.	
3. Коли я ... новий телефон, я радився із продавцем. Я ... телефон і одразу зателефонував другові.	купувати – купити
4. Ми дивилися фотоальбом та ... літні канікули. Я ... важке слово і зрозумів значення фрази.	згадувати – згадати
5. Аня ... посуд, а її подруга готувала чай. Коли Аня ... посуд, вони з подругою почали пити чай.	мити – помити
6. Викладач перевіряв наші зошити, а ми читали текст. Викладач ... наші зошити, та ми почали відповідати на запитання.	перевіряти – перевірити
7. На вокзалі ми ... друга в інше місто і бажали йому отримати багато гарних емоцій. Коли ми ... друга, ми повернулися до гуртожитку.	проводжати - проводити
8. Друзі гуляли в лісі та... гриби. Вони ... трохи грибів - і пішов дощ.	збирати – зібрати
9. Я читаю новий текст і завжди ... незнайомі слова у Віктора. Викладач ... у студентів чи вивчили вони тему «Мій сім'я» і почав пояснювати нову граматику.	запитувати – запитати
10. Коли Кава ... тексти, він виписує нові слова. Він віддасть цю книгу другові, коли ... її.	читати – прочитати
11. Коли я дзвоню додому, я завжди ... вітання всім своїм шкільним друзям. А сьогодні мама ... мені вітання від мого шкільного вчителя.	передавати – передати
12. Узимку люди часто... на грип. Я теж ... учора.	хворіти – захворіти

РОЗДІЛ III. ВЖИВАННЯ ДІЄСЛІВ НДВ І ДВ У МАЙБУТНЬОМУ ЧАСІ

Дієслова НДВ в майбутньому часі можуть використовуватися за таких умов: процес дії; повторюваність дії; факт дії у майбутньому; спонукання до початку дії.

Дієслова ДВ – одночасна, цілісна дія, яка обов'язково відбудеться.

НДВ (бути + інфінітив)	НДВ (інфінітив + закінчення)	ДВ
Я буду читати цю книгу. Ти будеш вчити цей урок. Він буде писати на дошці. Ми будемо дивитися цей фільм. Ви будете гуляти з другом. Вони будуть відвідувати ці заняття.	Я читатим у цю книгу. Ти вчитим еш цей урок. Він писатим е на дошці. Ми дивитим емося цей фільм. Ви гулятим ете з другом. Вони відвідуватим уть ці заняття.	Я прочитаю цю книгу. Ти вивчиш цей урок. Він напише на дошці. Ми подивимося цей фільм. Ви погуляєте із другом. Вони відвіда ють ці заняття.

Вправа 1. Дайте відповідь на запитання за зразком. Визначте вид дієслів.

Зразок: – Ви писатимете текст?

– Так, я писатиму текст.

1. Ви відповідатимете урок? 2. Він допомагатиме матері? 3. Ви будете навчатися в Україні? 4. Ми питимемо чай? 5. Ти будеш снідати? 6. Ви мені допомагатимете чи заважатимете?

Вправа 2. Запишіть речення за зразком.

Зразок: – Завтра на уроці ми *писатимемо* диктант, а потім *будемо читати* текст. – Завтра на уроці ми *напишемо* диктант, а потім *прочитаємо* текст.

1. Після уроків я обідатиму, відпочиватиму, потім робитиму домашнє завдання. 2. Увечері Ісмаїл розв'язуватиме завдання, вчитиме слова, потім

дивитиметься телевизор. 3. На занятті ми будемо повторювати граматику і розповідати текст. 4. Завтра вранці Мират робитиме зарядку, слухатиме музику, потім буде пити каву. 5. Завтра ти будеш купувати овочі та фрукти, готувати вечерю, а потім відпочивати.

Вправа 3. Напишіть дієслова НДВ чи ДВ у майбутньому часі.

1. *Розв'язувати – розв'язати*

Сьогодні ми ... завдання. Коли ми ... їх, ми покажемо зошити викладачеві.

2. *Писати – написати*

Завтра ми ... диктант. Коли ти ... диктант, спочатку покажи його мені.

3. *Снідати – поснідати*

Зранку я зазвичай ... Коля я ... я піду в університет.

4. *Сидіти – посидіти.*

Я хочу ... на цьому високому стільці. Я із задоволенням ... у цьому затишному кафе.

5. *Малювати – намалювати*

Мій друг ... мій портрет. Коли він ... портрет, він подарує його мені.

Вправа 4. Напишіть дієслова НДВ чи ДВ у майбутньому часі.

1. Хазар обіцяв матері, що він ... повідомлення їй щотижня. (писати – написати) 2. Учора Еміль довго вчив нові слова, але не вивчив їх. Завтра він обов'язково ... їх. (вчити – вивчити) 3. Завтра я ... домашнє завдання та піду в гості. (робити - зробити) 4. Завтра весь день Алексіз ... телевизор. (дивитись – подивитися) 5. У суботу мої друзі підуть у магазин та ... зимовий одяг та взуття. (купувати – купити) 6. Післязавтра ми весь вечір... музику в оперному театрі. (слухати – послухати). 7. Учора я не розв'язав важке завдання. Але сьогодні я обов'язково ... його.

Вправа 5. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: – Тетяно, ти дивитимешся телевизор? (приготувати вечерю).

- Так, але спочатку я приготую вечерю.

1. Ти писатимеш новий текст? (зробити домашнє завдання)

2. Ти хочеш піти до магазину? (прочитати текст)
3. Ви сьогодні гратимете у футбол? (вивчити нові слова)
4. Ви хочете поїхати до парку? (написати вправу)
5. Ви з другом підете сьогодні до басейну? (розв'язати завдання)
6. Ти сьогодні готуватимеш вечерю? (повторити граматику)
7. Ми будемо увечері дивитися фільм? (повечеряти)

Вправа 6. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: – Сестра *напише* повідомлення подрузі. – Сестра *написала* повідомлення подрузі.

1. Ти подзвониш додому. 2. Я надішлю посилку батькам. 3. Викладач пояснить нову тему. 4. Я перекладу нові слова. 5. Мустафа приготує вечерю увечері. 6. Викладач запитає, як наші справи. 7. Ми візьмемо книжки у бібліотеці. 8. Я допоможу тобі перекласти текст. 9. Марія прочитає нову книгу.

Вправа 7. Знайдіть правильну відповідь у правій колонці.

1. Ти вже поснідав? Ні, я купить її у неділю.
2. Ахтар узяв книгу? Ні, він зроблю його ввечері.
3. Ілін купила футболку? Ні, вона...	... візьме її вранці.
4. Друзі вже повечеряли? Ні, вони поснідаю в університеті.
...	... повечеряють у кафе.
5. Учитель запитав текст? Ні, він запитає його завтра.
6. Вони написали диктант? Ні, вони напишуть його на першому уроці.
...	
7. Ти зробив вправу? Ні, я подзвоню їй сьогодні ввечері.
8. Ти вже подзвонив мамі? Ні я ...	

Вправа 8. Напишіть дієслова НДВ/ДВ у потрібній формі.

1. *Читати* – *прочитати*

Моя сестра любить читати. Учора вона ... 2 журнали. А завтра вона ... 3 журнали.

2. Запитувати – запитати

Мій маленький брат дуже любить запитувати. Учора він ..., чому в Африці завжди спекотно. Я не знаю, про що він ... завтра.

3. Готувати – приготувати

Надія дуже любить готувати. Щодня вона ... різні салати. Учора вона дуже смачно ... рибу. Думаю, що завтра вона ... піцу.

4. Телефонувати – зателефонувати

Бедірхан любить розмовляти по телефону. Він щодня ... на батьківщину. Учора він ... до Києва друзі. Завтра він ... новій подрузі.

5. Писати – написати.

Завтра я обов'язково ... повідомлення батькові. Я часто ... повідомлення додому.

6. Читати – прочитати

Сьогодні ввечері я обов'язково ... цей текст. Мій друг уже ... цей текст.

7. Повторювати – повторити

Я дуже втомився, але завтра вранці я ... ці дієслова. Я часто ... граматику вранці.

8. Обідати – пообідати

Друзі завжди ... разом. Спочатку вони ..., а потім підуть у бібліотеку.

Уживання дієслів НДВ і ДВ у майбутньому часі із заперечною часткою

«не»

Дієслова НДВ в майбутньому часі із заперечною часткою «не» можуть вказувати на відсутність дії, а дієслова ДВ – відсутність результату дії в майбутньому.

НДВ	ДВ
Я НЕ розв'язуватиму це завдання, оскільки викладач не сказав цього	Я НЕ розв'яжу це завдання, тому що воно надто важке.

робити. Я НЕ <i>дзвонитиму</i> подрузі, бо образилася на неї.	Я НЕ <i>дзвоню</i> подрузі, її немає вдома.
--	---

Вправа 9. Запишіть речення, використовуючи дієслова НДВ та ДВ у майбутньому часі із заперечною часткою «не».

1. Він поламав руку, тому не...
2. Він не отримає диплом, якщо не...
3. Друг довго хворів, тому не...
4. Він ще погано знає українську мову, тому не...
5. Ви не вступите до університету, якщо не...
6. Лікар не буде лікувати вас, якщо ви не...
7. Ви занедужаєте, якщо не...

Вправа 10. Прочитайте речення, визначте вид виділених дієслів.

1. Я не читатиму цю книгу. Вона нецікава.
2. Вона не буде вступати на економічний факультет, бо не любить економіку.
3. Сьогодні ми не будемо перекладати цей текст, тому що готуватимемося до контрольної роботи.
4. Я не прочитаю цей журнал за один день.
5. Я не перекладу статтю швидко, тому що в ній багато нових слів.

**РОЗДІЛ IV. УЖИВАННЯ ДІЄСЛІВНИХ ФОРМ ДВ І НДВ В
ІНФІНІТИВИ**

Уживання дієслів НДВ в неозначеній формі

подобатися – сподобатися починати – почати лягати – лягти продовжувати – продовжити закінчувати – закінчити переставати – перестати вчитися – навчитися вміти припинити - припиняти любити стати радити - порадити подобатися навчати – навчити хотіти – захотіти мріяти звикати - звикнути встигати - встигнути забувати – забути встигати - встигнути поїхати - їхати	+ що робити? (НДВ)
---	--------------------

Уживання дієслів НДВ та ДВ в неозначеній формі

хотіти бажати повинен треба потрібно, необхідно можна можливо	+ ЩО РОБИТИ? (НДВ) ЩО ЗРОБИТИ? (ДВ)
--	---

Уживання дієслів ДВ в неозначеній формі

забувати – забути	+ що зробити? (ДВ)
встигати – встигнути	

Вправа 1. Прочитайте й проаналізуйте речення.

1. Щодня ми *починаємо робити* домашнє завдання о 6 годині. Учора ми *почали робити* домашнє завдання о 7 годині, оскільки прийшли пізно. Завтра неділя і ми *почнемо робити* домашнє завдання о 2 годині.

2. Я зазвичай *лягаю спати* о 23 годині. Учора я *ліг спати* о 01 годині, оскільки прийшов мій друг. Завтра неділя і я *ляжу спати* рано, близько 21 години.

3. Зазвичай друзі *продовжують грати* у шахи й наступного дня. Учора друзі, як завжди, *продовжували грати* у шахи. Завтра неділя та друзі знову *продовжать грати* у шахи.

Вправа 2. Відновіть речення, уживши дієслово в потрібній формі.

1. Через 5 хвилин ми почнемо (ставити – поставити) експеримент.

2. Я почну (вивчати – вивчити) італійську мову наступного року.

3. Іноземні студенти продовжують (вчити – вивчати) українську мову на першому курсі.

4. Спочатку я повторив формули, а потім почав (розв’язувати – розв’язати) задачі з фізики.

5. Студенти знайдуть потрібну інформацію та продовжать (працювати - попрацювати) над проєктом.

6. Коли Девід закінчить (читати – прочитати) доповідь, ми поставимо йому запитання.

7. Викладач перевірів домашнє завдання та почав (пояснювати – пояснити) нову тему.

8. Після вечері ми продовжували (дивитися – подивитись) телевізор.

9. Антон закінчив (читати – прочитати) електронну пошту та (вимикати – вимкнути) комп’ютер.

Вправа 3. Прочитайте речення. Виберіть потрібний вид дієслова.

1. Після розмови з деканом він припинив (запізнюватися - запізнитися) на заняття.
2. Мій друг купив навушники й почав постійно (слухати – чути) музику.
3. Студент відкрив книгу та почав (читати – прочитати) текст.
4. Цього року він став (відвідувати – відвідати) тренування в спортзалі.
5. Спортсмен продовжував (грати – зіграти) у футбол, незважаючи на травму.
6. Коли викладач закінчив (ставити – поставити) запитання, студент перестав хвилюватись.
7. Вона стала (цікавитися – зацікавитися) педагогікою в дитинстві.
8. Лікар порадив хворому припинити (курити – покурити) та розпочати (займатися – зайнятися) спортом.
9. Співачка закінчила (співати – заспівати) і подякувала глядачам за оплески.
10. Завод припинив (випускати – випустити) старі моделі автомобілів.
11. Студенти сіли у перший ряд і почали (чекати - зачекати) на артистів.

Вправа 4. Вставте замість крапок дієслова *починати – почати, продовжувати – продовжити, закінчувати – закінчити* у необхідну форму.

1. Зазвичай ми ... займатись на факультеті о 9 годині, а ... займатися о 16 годині. Але сьогодні ми ... займатися о 12 годині, тому що у нас була конференція. Тому ввечері я ... робити домашнє завдання пізно.
2. Зазвичай щовечора Ільяс ... займатися о 18 годині і ... робити уроки 2-3 години. Він ... робити домашнє завдання о 21 годині, і тому весь вечір

у нього вільний. Але вчора вдень він довго був на зборах, тому... готуватися до занять пізно увечері. Він ... писати вправи майже вночі.

3. Зазвичай діти ... вчитися у школі в 7 років, а ... вчитися у школі в 17 років, тобто вони ... вчитися 10 років. Мій сусід ... вчитися у школі в 6 років та ... навчатися у 16 років.

Вправа 5. Дайте відповідь на запитання. Замість дієслова «любити» напишіть дієслово «*подобається*».

1. Ти любиш слухати реп? А народну музику?
2. Ти любиш подорожувати? А проводити канікули вдома?
3. Ти любиш запрошувати гостей додому? А ходити в гості?
4. Ти любиш отримувати подарунки? А дарувати?
5. Ти любиш ходити в гори? А відпочивати на морі?
6. Ти любиш грати у футбол? А в шахи?
7. Ти любиш кататися на ковзанах? А на роликах?

Вправа 5. Відновіть речення, уживши дієслово потрібного виду.

1. Ганні (подобатися – сподобатися) танцювати.
2. Він може (навчати – навчити) тебе грати в теніс.
3. Ти вмієш (плавати – поплавати)?
4. Мій друг хоче (вчитися – навчитися) працювати на комп'ютері.
5. Їй подобається (жити – пожити) самотійно.
6. Моя сестра може незабаром (виходити – вийти) заміж.
7. Його дідусь збирається (іти – піти) на пенсію.
8. Вона мріє (бачити – побачити) увесь світ.
9. Мій брат звик (вставати – встати) рано.

Вправа 6. Відновіть речення, уживши дієслово потрібного виду.

1. Він встиг (виконувати – виконати) завдання вчасно.
2. Як ти зміг забути (запрошувати – запросити) Наталю на день народження!

3. Дівчина так поспішала, що забула (прощатися – попрощатися) з друзями.

4. Студент завжди встає вчасно та встигає (снідати - поснідати).
5. Він забув (вітати – привітати) друга із днем народження.
6. Він довго хворів, тому поїхав (лікуватися – полікуватися) до санаторію.
7. Їм вдалося (купувати – купити) квиток на концерт відомої групи.

РОЗДІЛ V. УЖИВАННЯ ДІЄСЛІВ ДВ ТА НДВ В ІМПЕРАТИВІ

НДВ	ДВ
<p><i>Запрошення, дозвіл</i> <i>починати, продовжувати дію</i> <i>або виконувати її регулярно</i> Сідайте будь ласка! Відпочивайте, відпочивайте! Урок ще не розпочався. Завжди кажіть правду!</p>	<p><i>Прохання, порада, вимога</i> Сядьте поряд зі мною! Ви втомилися – відпочиньте! Скажіть цю фразу українською мовою!</p>

Порівняйте!

Дієслова недоконаного виду	Дієслова доконаного виду
<p><i>Відкривайте</i> вікно <u>щоранку</u>. <i>Телефонуйте</i> вашій матері <u>частіше</u>. <i>Приймайте</i> ці ліки перед їжею <u>3 рази на день</u>.</p>	<p><i>Відкрийте</i> вікно, будь ласка. <i>Зателефонуйте</i> мені сьогодні ввечері. <i>Прийми</i> ці ліки зараз.</p>

Вправа 1. Відновіть речення.

Зразок: - (кажіть - скажіть), де знаходиться аптека. Скажіть, де знаходиться аптека.

1. (Пийте - випийте) молоко щоранку.
2. Ганна, посуд брудний, (мий - помий) його.
3. (Давайте – дайте) мені, будь ласка, ручку: я забув свою вдома.
4. (Дзвони – подзвони) мені частіше.
5. (Купуйте – купіть) цю книгу, вона дуже цікава.
6. Сьогодні буде цікава програма. Обов'язково (вмикайте - увімкніть) увечері телевізор.
7. (Приймайте – прийміть) ці ліки сьогодні перед сном.
8. (Говори – скажи) мені, хто твій друг, і я скажу тобі, хто ти.

Вправа 2. Відновіть речення, вписавши правильну форму дієслова в імперативі.

1. (Пишіть – напишіть) та (дзвоніть – подзвоніть) частіше своїм батькам!

2. (Приймай - прийми) ці ліки щоранку.

3. Завжди (приносьте - принесіть) підручники на урок.

4. (Лягайте – ляжте) щовечора спати не пізніше одинадцятої годин.

5. (Дзвони – подзвони) мені сьогодні ввечері.

6. (Купуй – купи) журнал «Наука і життя», він дуже цікавий.

7. Сьогодні по телевізору виступатимуть студенти нашої групи.

Обов'язково (увімкни – вмикай) телевізор.

Вправа 3. Вставте дієслово в імперативі зі значенням прохання.

1. Олено, ..., чи не звільнився декан (дізнаватися – дізнатися).

2. Аню, ..., будь ласка, квіти (поливати - полити).

3. Антоне, ..., будь ласка, вікно (відкрити - відкрити).

4. Катю, ..., будь ласка, викладачеві (телефонувати - зателефонувати).

5. Сашо, ... чи розпочався вже фільм (дивитися – подивитися).

Вправа 4. Напишіть дієслово потрібного виду в наказовій формі.

Використовуйте слова для довідок.

1. Телефон дзвонить, ... трубку.

2. М'ясо може зіпсуватися, ... у холодильник.

3. Ти можеш запізнитись на поїзд,

4. Ти написав вправу? Ні? Тоді ... її.

5. Я чекаю на твій дзвінок. ... мені ввечері.

Слова для довідок: брати - взяти, класти - покласти, квапитися - поквапитися, писати – написати, телефонувати - зателефонувати.

Вправа 5. Відновіть речення, уживши дієслово в дужках в імперативі.

1. Якщо в тебе буде час, (телефонувати - зателефонувати) мені.

2. Якщо заняття закінчатся рано (заходити - зайти) до мене.

3. Якщо у неділю буде тепло, (приїжджати – приїхати) до мене на

дачу.

4. Якщо ти побачиш десь цю книгу (купувати – купити) її мені.
5. Якщо ваш годинник поспішає, (віддавати – віддати) його в ремонт.

РОЗДІЛ VI. ВПРАВИ ДЛЯ ПОВТОРЕННЯ

Вправа 1. Прочитайте пари дієслів. Утворіть від дієслів недоконаного виду теперішній час, від дієслів доконаного – майбутній час.

1. читати – прочитати	2. пояснювати - пояснити
писати – написати	повторювати - повторити
обідати – пообідати	відповідати – відповісти
вчити – вивчити	вивчати – вивчити
готувати – приготувати	3. запитувати - спитати
думати – подумати	розповідати – розповісти
хотіти – захотіти	4. відкривати – відкрити
4. говорити – сказати	

Вправа 2. Напишіть пару до дієслів: НДВ - ДВ; ДВ - НДВ.

Відповідати –	Писати –
Вивчити –	Приготувати –
Побачити – ...	Сказати –
Розуміти –	Вирішувати – ...
Брати –	Упізнавати - ...
Запитати –	Купувати -...
Пояснити - ...	Вставати - ...

Вправа 3. Напишіть дієслово в потрібній формі. Речення запишіть.

1. Досі він (складати – скласти) сесію на відмінно.
2. Вона досі погано (говорити – поговорити) українською мовою.
3. Досі син не (розповідати – розповісти) матері про те, що трапилося вчора.
4. Вони досі (жити – пожити) в Україні.
5. Він досі не (запрошувати – запросити) її до театру.
6. Він досі не (вирішувати – вирішити) до якого університету вступатиме.
7. Вона досі (мріяти – помріяти) про професію вчителя.

Вправа 4. Перетворіть речення за зразком.

Зразок: - Рекомендую вам подивитися цю виставу. – Не рекомендую вам дивитися цю виставу.

1. Потрібно (вибачатися – вибачитися) перед нею.
2. Вам потрібно (звертатися – звернутися) із цим питанням до декана.
3. Раджу тобі (запрошувати – запросити) однокласників на день народження.
4. Раджу вам (ознайомлюватися – ознайомитися) із твором цього письменника.
5. Цей футбольний матч варто обов’язково (дивитися – подивитися).
6. Тобі потрібно (знайомитись – познайомитися) із цією дівчиною.
7. Рекомендую тобі (купувати – купити) цей словник.

Вправа 5. Відновіть речення, використавши інфінітиви необхідного виду.

1. Потрібно не (забувати – забути) подивитись «Новини» завтра.
2. У моєї сестри багато роботи, не потрібно їй (телефонувати – зателефонувати).
3. Не потрібно (допомагати – допомогти) йому, якщо він про це не просить.
4. Не потрібно було (гуляти – погуляти), якщо на вулиці так прохолодно.
5. Завтра у нас контрольна робота: потрібно не (просипати – проспати).
6. Потрібно не (боятися - побоятися) говорити правду друзям.
7. Потрібно не (забувати – забути) правила поведінки у гуртожитку.
8. Коли прийду додому, потрібно не забути зателефонувати мамі.
9. Потрібно не (поспішити – поспішати), коли читаєш тест.

Вправа 5. Відновіть речення, використавши інфінітиви необхідного виду.

1. Непотрібно (говорити – сказати) їй про це.
2. Учні нічого не повинні (забувати – забути) книжки вдома.

3. Студенти неповинні (запізнюватися – запізнитися) на заняття.
4. Непотрібно (показувати – показати) ці фотографії.
5. Діти неповинні (брати – взяти) гроші без дозволу батьків.
6. У гуртожитку не можна (слухати – послухати) гучну музику.
7. Вона вже одужала і не має (приймати – прийняти) ліки.
8. Сьогодні не можна (отримувати – отримати) гроші у банку.
9. Не треба зараз (телефонувати – зателефонувати) бабусі.

Вправа 6. Трансформуйте речення за зразком

Зразок: - Сестра просила брата *поїхати* з нею на екскурсію.

Сестра просила брата *не їздити* з нею на екскурсію.

1. Дівчина попросила зачекати на неї.
2. Подруга вирішила відвідати лікаря.
3. Студент вирішив скласти іспити достроково.
4. Мій друг попросив перекласти йому текст.
5. Мама попросила зателефонувати їй увечері.
6. Студентка вирішила вивчити вірш напам'ять.
7. Я порадив другові завтра встати раніше.

Вправа 6. Відновіть речення, уживши необхідний вид дієслова в імперативі.

1. Не (пийте – випийте) холодну воду.
2. Не (вмикай – увімкни) телевізор так пізно.
3. Не (купуй – купи) цю модель мобільного телефону.
4. Не (давайте – давай) дитині багато морозива.
5. Не (пиши – напиши) батькам про це.
6. Не (приймайте – прийміть) ці ліки до їжі.
7. Не (мий – помий) посуд холодною водою.

Вправа 7. Відновіть текст. Напишіть потрібне видове дієслово.
Поясніть чому Сеїтхан пішов від Меліка.

Жили на світі Сеїтхан та Мелік.

- (Давати - дати) із тобою товаришувати, - (говорити - сказати) Мелік.

- (Давати – дати), – (погоджуватись – погодитись) Сеїтхан. – Коли поряд друг, жити легше та веселіше.

Яскраво світило сонце і було дуже спекотно.

- (Давати - дати) мені твого капелюха, - (говорити - сказати) Мелік, - а то в мене сильно (боліти – захворіти) голова.

Сеїтхан (віддавати – віддати) свій капелюх Мелікові та (думати – подумати): Нічого так, а Мелікові буде краще, ще й пасує у капелюсі.

Раптом (розпочинатися – розпочатись) дощ.

- (Давати – дати) мені твій плащ, – (кричати – закричати) Мелік. Віктор (віддавати – віддати) і свій плащ.

- У мене сумка важка, – (говорити – сказати) Мелік. – (брати – взяти) мої речі.

Сеїтхан (брати – взяти) йогоречі. Але йому це дуже не (подобатися – сподобатися). Невдовзі друзі дійшли до центру міста.

- Тобі куди? – (питати – спитати) Сеїтхан.

- Мені ліворуч, – (відповідати – відповісти) Мелік.

- Ну, а мені праворуч, – (говорити – сказати) Віктор.

- Але ж ми ж (хотіти – захотіти) разом іти! – (кричати – закричати) Мелік.

- Ми ж друзі з тобою!

Але Сеїтхан (іти – піти) все далі і далі. Так і пішов.

РОЗДІЛ VII. Робота з текстом

1. Прочитайте текст, знайдіть та перекладіть незнайомі слова.

Що коли потрібно робити

Вранці мені потрібно вмитися, почистити зуби, зробити зарядку, одягтися і не спізнитися на заняття.

На уроці мені потрібно уважно слухати викладача, правильно читати, перекладати, повторювати фрази, писати слова у зошиті та в словнику.

Потім мені потрібно купити продукти та приготувати обід, помити посуд, прибрати в кімнаті.

Увечері мені потрібно вчити домашнє завдання: читати текст, розуміти його, перекладати незрозумілі слова, писати вправи в зошиті, вивчити нові слова.

А ще ввечері мені потрібно не тільки вчитися, але й відпочивати.

(Подаємо за методичними рекомендаціями М.В. Арделян)

Завдання до тексту:

2. Знайдіть і запишіть з тексту спочатку дієслова доконаного виду, а потім дієслова недоконаного виду. Доберіть до них потрібну пару, наприклад: *говорити – сказати*.

3. Складіть і запишіть розповідь про свій розпорядок дня. Підкресліть дієслова і визначте їх вид. Поясніть свій вибір дієслів.

4. Доповніть речення дієсловами доконаного і недоконаного виду.

1. Удень мені треба _____

2. Після уроків тобі необхідно _____

3. Після завтра подрузі потрібно _____

4. Увечері моїм друзям треба _____

-
5. Викладач говорить, що ми повинні _____
-
6. Вчора я _____ статтю, а сьогодні я вже _____
-
7. Зраз ми _____ викладача, а потім ми будемо _____.
8. Зранку Тетяна хотіла _____ в кімнаті, але вона _____ зараз.
9. Довго думав, що _____ мамі на день народження.
10. Олег _____ мамі квіти щодня.

1. Прочитайте текст, перекладіть незнайомі слова та фрази.

Неділя

Мене звати Андрій. Я український студент. У мене є друг. Його звати Нідаль. Нідаль – іноземець. Він приїхав з Йорданії. Мені цікаво, як живе Нідаль. Я слухаю, як він відпочивав у неділю.

Розповідає Нідаль:

«Сьогодні неділя. Я дуже люблю неділю, тому що в цей день можна не йти на заняття, а весь час тільки відпочивати.

Звичайно я прокидаюсь пізно – о десятій годині. Я сплю довго, тому що весь робочий тиждень – у понеділок, у вівторок, у середу, у четвер та у п'ятницю – я прокидаюсь дуже рано – о шостій тридцять, тому що о восьмій п'ятнадцять у мене починаються заняття в університеті. Але в неділю я нікуди не поспішаю.

Я йду в душ, чищу зуби, вмиваюсь і йду на кухню готувати сніданок. Мій сніданок – це чашка смачної гарячої чорної кави та білий хліб, масло, твердий сир, тістечка або печиво. Я беру сніданок і йду в кімнату. Вмикаю телевізор і дивлюся програму. Завжди в цей час по телевізору транслюють

програму «Спорт». Я дуже люблю спорт, особливо футбол, і не тільки дивитися по телевізору. Коли я жив на батьківщині, то серйозно займався спортом. Зараз я продовжую свої спортивні заняття.

Далі я одягаюся і йду на базар. Мені треба купити продукти: картоплю, капусту, моркву, цибулю, часник, баклажани, квасоллю, молоко, кефір, йогурт, цукор, сіль, олію, майонез, м'ясо, рибу, рис, різні приправи, цукерки, печиво. На базар, щоб купити продукти, я ходжу один раз на тиждень.

Коли я повертаюся з базару, я йду на кухню і готую обід. На обід до мене прийдуть мої друзі, тому я готую рис, м'ясо, салат. Я готую дуже добре. Я вмію готувати національні страви, але я ще хочу навчитися готувати українські страви: борщ, вареники, узвар.

Ось прийшли мої друзі. Ми обідаємо і спілкуємося. Зараз ми розмовляємо тільки арабською.

Потім ми п'ємо чай, каву чи сік, їмо цукерки та печиво. Після цього ми вмикаємо телевізор і разом дивимося футбольний матч. Ми всі дуже любимо футбол, тому що ми – великі вболівальники.

Потім ми вирішуємо піти до кінотеатру подивитися новий фільм. Сьогодні там цікава детективна історія. Тому о шостій ми вже в кінотеатрі. Кінотеатр називається «Дружба». Це нова і красива будівля. Ми любимо тут бувати.

Спочатку ми купили квитки. Але сеанс починається тільки через тридцять хвилин, тому ми йдемо в маленьке кафе і там чекаємо. Офіціант приносить нам сік і морозиво. У кафе є красивий великий акваріум. Там плавають золоті рибки. Мені дуже подобається дивитися, як вони рухаються, як вони їдять. Це цікаво і смішно.

Ми дивимося кіно. Мені фільм не подобається, а моїм друзям подобається. Тому я повинен дивитися його до кінця. Мені нудно, а друзям цікаво.

Нарешті фільм закінчився. Ми виходимо з кінотеатру. Зараз восьма тридцять. На вулиці темно, але світять ліхтарі. Вечірнє місто дуже красиве, тому ми йдемо по проспекту Шевченка на площу Незалежності, потім по вулиці Соборній виходимо на Червону площу. Там ми йдемо на зупинку, сідаємо в маршрутне таксі номер дев'ять і повертаємося додому.

Мої друзі говорять, що вони чудово провели свій вихідний день. Я думаю так само, хоча мені і не сподобався фільм. Але я люблю зустрічатися з друзями, розмовляти з ними, слухати, як вони розповідають різні історії.

Але завтра починається новий робочий тиждень. Завтра треба знову рано вставати і йти на заняття. Завтра у мене українська мова та математика. Але домашнє завдання сьогодні мені готувати вже не треба, тому що це я вже зробив у суботу».

(Подаємо за методичними рекомендаціями М.В. Арделян)

2. Знайдіть у тексті дієслова, підкресліть їх та визначте їх вид. Яких дієслів в тексті зустрічається більше: доконаного чи недоконаного виду? Чому? Назвіть умови використання дієслів доконаного виду в даному тексті.

3. Доповніть речення дієсловами доконаного і недоконаного виду.

Скоро неділя. Як завжди у неділю я _____ об одинадцятій, тому що мені не треба йти в університет. Потім я _____ зуби, _____ лице, _____ волосся і _____. На сніданок зазвичай я _____ яєчню, фрукти і _____ каву з бутербродом. Мабуть, я _____ сніданок до кімнати. Я _____ і _____ телевізор. Далі я піду на базар. Минулої неділі там я _____ гарне м'ясо, чудові овочі, свіжі домашні яйця, солодкі фрукти. Тож і цієї неділі я планую _____ теж саме. Після базару я хочу піти в пекарню. Там я завжди _____ свіжий хліб і булочки.

Потім я поїду додому на трамваї, бо у мене важкі сумки. На обід я _____ своїх друзів. Я _____ для них страви моєї батьківщини. Я також вмію _____ страви української кухні. Я і мої друзі _____ борщ. Але сьогодні Оксана і Сашко хочуть _____ про мою країну і її культуру, традиції. Їжа – це теж традиції.

Увечері ми підемо в театр на виставу і на екскурсію. Я хочу _____ на Одеській оперній театр і _____ історію про нього. А ще більше хочу _____ оперу «Примара опери». Я _____ її у себе на батьківщині. Вона мені дуже _____. Я впевнений, що моїм друзям теж _____ ця опера.

Після театру ми _____ містом. Вечірня Одеса дуже гарна. Можливо ми заїдемо в кафе і _____ каву, чай і тістечка. Ми будемо _____, _____ виставу.

Я люблю _____ з друзями, _____ з ними, _____ цікаві історії, які вони розповідають.

Я _____ на мій вихідний, тому що багато працюю, щоб _____ мову і вступити до університету. Я хочу _____ і я люблю _____ разом з друзями.

4. Складіть і запишіть розповідь про свій майбутній вихідний день, використавши дієслова доконаного і недоконаного виду.

1. Прочитайте текст, незнайомі слова перекладіть, доповніть його потрібними дієсловами доконаного або недоконаного виду.

Бабусин борщ

У бабусі дві онучки. Живуть вони у великому місті, а на літні канікули приїздять до неї в гості. _____ (радіти / зрадіти) бабуся онучкам. _____ (пригощати / пригостити) їх черешнями, свіжим медом і варениками. Та дівчаткам найбільше хочеться борщу: мама

_____ (розповідати / розповісти), що бабуся борщ _____
(варити / зварити) смачний-пресмачний. _____ (варити / зварити)
бабуся борщ — зі свіжими помідорами, капустою і сметаною. Та от біда...
_____ (забувати / забути) стала. Поки _____ (варити /
зварити) — двічі _____ (солити / посолити). _____
(ставити / поставити) на стіл дві миски борщу та й _____
(запрошувати / запросити) онучок: — А чи _____ (солити /
посолити) — й не пам'ятаю... Стара вже... От сіль у сільниці —
_____ (добавляти / добавити) собі на смак. _____ (їсти /
з'їсти) дівчатка по ложці борщу. Ой, який же солоний! _____
(дивитись / подивитись) одна на одну, _____ (посміхатись
/ посміхнутись) непомітно. Ложка за ложкою — _____ (їсти / з'їсти)
та й ще попросили. Та все дякують бабусі. А вона _____ (радіти /
зрадіти). — А чи _____ (солити / посолити) я борщ? — _____
(питати / спитати) бабуся. — Ми й не _____ (помітити / помічати),—
каже Ніна. — Такий смачний, що про сіль і не _____ (думати /
подумати). — Отже, _____ (солити / посолити),— з полегкістю
_____ (зіхнути / позіхнути) бабуся. — А завтра це діло вам доручу:
боюся, що забуду _____ (солити / посолити). — Добре, бабусю,— і
знову _____ (дивитись / подивитись) одна на одну дівчата. І
непомітно _____ (посміхатись / посміхнутись).

(За В. Сухомлинським)

2. Дайте відповіді на запитання:

1. Скільки онучок було у бабусі?
2. Де живуть дівчата?
3. Коли вони приїжджають до бабусі?
4. Яку страву хотіли скуштувати дівчата?
5. Чому вони хотіли з'їсти цю страву?
6. Що зробила бабуся двічі?
7. Яким був борщ?

8. Чи з'їли дівчата бабусин борщ?
9. Чому вони не сказали бабусі, що борщ пересолений
10. Яке рішення прийняла бабуся?
3. Придумайте своїх 5 запитань до тексту, дайте на них відповідь.
4. Поділіть текст на частини, дайте їм назви.

1. Прочитайте текст, незнайомі слова перекладіть, доповніть його потрібними дієсловами доконаного або недоконаного виду.

ВАЖКО БУТИ ЛЮДИНОЮ

Діти _____ (повертатися / повернутися) з лісу. Вони сьогодні ходили далеко. Додому йшли через невелике село. Втомлені діти ледве дійшли до нього. Зайшли в хату, _____ (просити / попросити) води. З хати вийшла жінка, за нею вибіг маленький хлопчик. Жінка витягла з колодязя води, _____ (ставити / поставити) на стіл серед двору, а сама пішла до хати. Діти _____ (пити / напиться), _____ (відпочити / відпочивати) і пішли далі. Вони відійшли на один кілометр від села. Марійка тут і _____ (згадати / згадувати):

-А ми ж не _____ (дякувати / подякувати) жінці за воду. Діти _____ (зупинитися / зупинятися). Справді, _____ (забути / забувати) подякувати.

-Що ж...— каже Роман,— це не велика біда. Жінка вже й забула, мабуть. Хіба варто _____ (повертатися / повернутися) через таку дрібницю?

-Варто,— наполягає Марійка.— Хіба тобі самому не соромно перед собою, Романе? Роман _____ (усміхатися / усміхнутися). Йому не було соромно.

-Ви як хочете,— каже Марійка,— а я повернуся й подякую... — Чому? Скажи, чи ж обов'язково це _____ (робити / зробити)? — питає Роман. -Ми так потомилися.

-Бо ми люди. Якби ми були телята, можна було б і не вертатися. Вона пішла до села. За нею пішли всі. Роман постояв хвилинку й зітхнув, а потім теж повільно пішов за гуртом. — Важко бути людиною.— _____ (говорити / сказати) він.

(За В. Сухомлинським)

1. Дайте відповіді на запитання:
2. Де були діти?
3. Куди вони прийшли?
4. Що діти попросили у жінки?
5. Звідки жінка дістала воду?
6. Що забули зробити діти?
7. Хто першим згадав про те, що вони забули зробити?
8. Чому Марійка була впевнена, що треба повернутися?
9. Хто був незадоволений цим?
10. Чому хлопець говорив, що повертатися не треба?
11. Чому бути людиною важко?
12. Придумайте своїх 5 запитань до тексту, дайте на них відповідь.
13. Поділіть текст на частини, дайте їм назви.

1. Прочитайте текст, незнайомі слова перекладіть, доповніть його потрібними дієсловами доконаного або недоконаного виду.

КІНЬ УТІК

Це було в четвертому класі. Всі діти _____ (хилитись / схилитись) над зошитами. Учитель дав задачі для самостійної роботи, і діти уважно працювали. Віталік сидів на останній парті. Він уже _____ (закінчити / закінчувати) _____ (розв'язати / розв'язувати) задачу, як раптом на парту _____ (впасти / падати) записка.

«Це знову, мабуть, від Петрика, — подумав Віталік. — Знову просить ковзани. Що ж я йому весь час _____ (давати / дати) свої ковзани?»

— Іване Петровичу, — сказав Віталік, — мені хтось записку _____ (кинути / кидати)... Хіба ж можна на уроці записки _____ (писати / написати)?

— Записки на уроці _____ (писати / написати) не можна, — сказав Іван Петрович. — Але якщо вже тобі хтось _____ (писати / написати), то _____ (розповідати / розповісти) про неї вчителю — недобре, Віталіку. Записка — це ж таємниця, яка повинна бути відома тільки тобі і твоєму товаришеві. А ти _____ (розголосити / розголошувати) цю таємницю. _____ (брати / взяти) записку, _____ (ховати / заховати), на перерві _____ (читати / прочитати)... Віталік _____ (червоніти / почервоніти). Тепер він _____ (розуміти / зрозуміти), що він _____ (робити / зробити) негарно. У класі _____ (панувала / запанувала) тиша. Дехто з хлопців час від часу _____ (підвести / підводити) голову, _____ (дивитися / подивитися) на Віталіка, і в тих поглядах хлопчик _____ (бачити / побачити) подив і обурення. Віталік _____ (розгорнув / розгортав) записку і _____ (читати / прочитати): «Віталіку, — _____ (писати / написати) Петрик, — я _____ (малював / намалював) вогнегривого коня. Якщо хочеш, _____ (давати / дати) тобі». На перерві Віталік підійшов до Петрика. — Давай коня, — _____ (говорити / сказати) Віталік. — Утік кінь... — тихо _____ (відповідати / відповісти) Петрик.

(За В. Сухомлинським)

1. Дайте відповіді на запитання:
2. Що робили діти в класі?
3. Де сидів Віталік?
4. Що написав йому Петрик?

5. Про що подумав Віталік?
6. Що зробив хлопчик?
7. Що відповів учню вчитель?
8. Що зробили діти?
9. Що зробив Віталік на перерві?
- 10.Що було написано в записці?
- 11.Чому «кінь утік»?
12. Придумайте своїх 5 запитань до тексту, дайте на них відповідь.
- 13.Поділіть текст на частини, дайте їм назви.

1. Прочитайте текст, незнайомі слова перекладіть, доповніть його потрібними дієсловами доконаного або недоконаного виду.

КРАСИВІ СЛОВА І КРАСИВЕ ДІЛО

Серед поля стоїть маленька хата. Її _____ (будувати / побудувати), щоб у негоду люди могли _____ (ховатися / сховатися) й пересидіти в теплі. Одного разу серед літнього сонячного дня набігли хмари й пішов дощ. А в лісі в цей час було троє хлопців. Вони _____ (ховатися / сховатися) в хаті й _____ (дивитися / подивитися), як з неба ллє, мов з відра. Раптом вони _____ (бачити / побачити): до хатини біжить ще один хлопчик. Незнайомий. Мабуть, він живе в іншому селі. Одежа на ньому була мокра, як хлющ. Він _____ (тремтіти / затремтіти) од холоду. І ось перший із тих хлопців, які сиділи в хаті і мали сухий одяг, _____ (говорити / сказати): — Як же ти змок на дощі! Мені жаль тебе... Другий теж _____ (мовити / промовити) красиві й жалісливі слова: — Як страшно _____ (опинятися / опинитися) в зливу серед поля! Я співчуваю тобі... А третій не _____ (говорити / сказати) ні слова. Він мовчки _____ (знімати / зняти) із себе сорочку й _____ (давати / дати) її хлопчикові, який був у мокрому одягу. Той

_____ (скинути / скидати) мокру сорочку и _____ (одягати / одягнути) суху. Гарні не красиві слова. Гарні – красиві справи.

(За В. Сухомлинським)

1. Дайте відповіді на запитання:
2. Де стояла маленька хата?
3. Чому люди побудували цю хату?
4. Якою була погода?
5. Куди ходили троє хлопців?
6. Куди забігли хлопці, коли пішов дощ?
7. Кого побачили хлопці?
8. Що зробили хлопці?
9. Хто вчинив правильно з хлопців?
10. Що зробив чужий хлопець?
11. Як ви розумієте слова «Гарні не красиві слова. Гарні – красиві справи.»?
12. Придумайте своїх 5 запитань до тексту, дайте на них відповідь.
13. Поділіть текст на частини, дайте їм назви.

1. Прочитайте текст, незнайомі слова перекладіть, доповніть його потрібними дієсловами доконаного або недоконаного виду.

ЯК ПАВЛИК СПИСАВ У ЗІНИ ЗАДАЧУ

Павлик був стурбований. Дома він сидів над задачею й не міг _____ (розв'язувати / розв'язати). Тож до школи Павлик прийшов зарано, щоб у когось її _____ (писати / списати). Бо працювати сам не любив.

Ось прийшла Зіна. Вона добре вміла _____ (розв'язувати / розв'язати) задачі. Павлик й _____ (питати / спитати):

— На скільки питань задача?

— На три, — _____ (відповідати / відповісти) Зіна. — А хіба ти не _____ (розв'язувати / розв'язати)?

— Не вийшло... Дай _____ (писати / списати)...

— Ой, Павлику, чого ж ти сам не хочеш працювати? — (питати / спитати) Зіна.

Але таки _____ (давати / дати) йому свій зошит.

Павлик став _____ (писати / списувати). Одна дія, друга, ось уже третя, а в третій дії він _____ (помічати / помітити) у Зіни помилку. Там, де треба було _____ (писати / написати), вона _____ (писати / написати). У своєму зошиті Павлик _____ (писати / написати) правильно, а Зіні не _____ (говорити / сказати), що в неї помилка. Учителька _____ (брати / взяти) зошити, щоб _____ (перевіряти / перевірити). Наступного дня їх і _____ (нести / принести).

— У Павлика «п'ять», — _____ (говорити / сказати) вчителька. — Молодець, Павлику, добре _____ (працювати / попрацювати) над задачею. А в тебе, Зіно, — «чотири». Помилку _____ (робити / зробити)...

Зіна поблідла. Вона _____ (дивитися / подивитися) на Павлика. Павлик _____ (червоніти / почервоніти) і похнюпив голову.

(За В. Сухомлинським)

2. Дайте відповіді на запитання:

1. Чому Павлик був стурбований?
2. Коли хлопчик прийшов до школи?
3. Чому Павлик не розв'язав завдання?
4. У кого Павлик попросив зошит?
5. Навіщо він йому був потрібний?
6. Що побачив Павлик у зошиті Зіни?
7. Яку оцінку вчителька поставила дітям?

8. Чому Зіна зблідла і дивилася на Павлика?
9. Чому Павлик почервонів?
10. Чому Павлик нічого не сказав Зіні?
3. Придумайте своїх 5 запитань до тексту, дайте на них відповідь.
4. Поділіть текст на частини, дайте їм назви.

РОЗДІЛ VIII. ПЕРЕВІРТЕ СЕБЕ

Тест до розділу II.

1. Я ... цю вправу завтра, сьогодні я втомився.	А) пишу Б) напишу
2. На кожному уроці ми ... багато вправ з граматики.	А) робимо Б) зробимо
3. Спочатку Олег ... текст вправи, а потім виконав її.	А) читав Б) прочитав
4. Група студентів довго ... завдання, тому що задача була непростюю.	А) розв'язувала Б) розв'язала
5. Мама сьогодні ... хліб і молоко в магазині біля дома, а не в супермаркеті.	А) купувала Б) купила
6. Оксана завжди ... мамі прибирати квартиру.	А) допоможе Б) допомагає
7. Ми ... розмовляти українською і нам легко буде вступити до університету.	А) навчались Б) навчилися
8. О 19.00 ми ... з нашим викладачем на вулиці Дерибасівській.	А) зустрілись Б) зустрічались
9. Викладач вимовляє слова і фрази, а ми	А) повторюємо Б) повторимо
10. Ахмед не прийшов в університет, тому що він ...	А) хворів Б) захворів

Матриця відповідей

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

Тест до розділу III.

1. Після уроків я ... 2 години.	А) відпочиватиму Б) відпочину
2. Давайте підемо в кінотеатр і ... новий фільм.	А)будемо дивитися Б) подивимось
3. Друзі планують піти в кафе, там вони ... каву по-турецьки.	А) питимуть Б) вип'ють
4. Мої друзі ... плов на свято і співати пісні.	А) будуть готувати Б) приготують
5. Мій брат ... мене завтра з собою на базар.	А) бере Б) візьме
6.Завтра ідемо на дачу. Там ти ... по 4 години щодня.	А) малюватимеш Б) намалюєш
7. Юля ... аудіокнигу цілий день. Вона готується до екзамену з української літератури.	А) слухатиме Б) послухають
8. Дядько сказав, що ... сьогодні ввечері.	А) буде дзвонити Б) подзвонить
9. Коли ми не зрозуміємо нову тему, ми ... викладача.	А) запитуватимемо Б) запитаємо
10. Коли я приїду в Київ, я ... додому.	А) буду телефонувати Б) зателефоную

Матриця відповідей

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8	9.	10.

Тест до розділу IV.

1. Тобі потрібно ... домашнє завдання.	А) робити Б) зробити
2. Припини ... брудне взуття на полицю. Його треба мити.	А) ставити Б) поставити
3. До завтра бажано ... 10 нових слів.	А) вивчати Б) вивчити
4. Коли виходите з роботи додому, треба ... комп'ютер.	А) вимикати Б) вимкнути

5. Футболісти намагалися ... добре.	А) грати Б) зіграти
6. Я люблю ... музеї в різних країнах, куди я їжджу у відпустку.	А) відвідувати Б) відвідати
7. Мама любить ... і готувати вареники.	А) співати Б) заспівати
8. Я хотів забрати торт, але довелось ... 5 хвилин, поки його прикрасять.	А) чекати Б) зачекати
9. Він любить ... день з зарядки.	А) починати Б) почати
10. У 2021 році я хочу ... курси водіння автомобілів.	А) закінчувати Б) закінчити

Матриця відповідей

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8	9.	10.

Тест до розділу V.

1. ..., будь ласка, котра година?	А) говоріть Б) скажіть
2. ... мені, будь ласка, мою куртку.	А) давайте Б) дайте
3. Завтра ... повідомлення своїй мамі, будь ласка.	А) пиши Б) напиши
4. ... Ахмеду нову тему, він не був на уроці. Він хворів.	А) пояснюйте Б) поясніть
5. Сьогодні на уроці ... те, про що ви мрієте.	А) малюй Б) намалюй
6. - Чужі речі ніколи не ...! – говорила мама маленькому сину.	А) бери Б) візьми
7. А зараз задачу і не поспішайте.	А) розв'язуйте Б) розв'яжіть
8. – Завжди ... за собою свої речі, - говорила брату сестра.	А) прибирай Б) прибери
9. ... , будь уважним на дорозі.	А) дивись Б) подивись

10. Не ... Ігоря на свято, він не вмів себе вести в гостях.	А) запрошуйте Б) запросіть
---	---

Матриця відповідей

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8	9.	10.

ЛИТЕРАТУРА

1. Методичні рекомендації для практичних занять та самостійної роботи «Збірник текстів та вправ з української мови для іноземних студентів усіх спеціальностей (I-II курс)» / Укладач: канд. філол. наук, доц. Арделян М.В. Харків: ХДУХТ, 2015. 74 с.
2. Сухомлинський В. Казки школи під голубим небом / Упоряд. О.В. Сухомлинська. Київ : Освіта, 1991. 191 с.
3. Сухомлинський В. Бути людиною: Оповідання, казки. Харків : Белкар-книга, 2013 64 с.

КЛЮЧІ ДО ТЕСТІВ

Тест до розділу II.

Матриця відповідей

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8	9.	10.
б	а	б	а	б	б	б	а	а	б

Тест до розділу III.

Матриця відповідей

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8	9.	10.
а	б	а	а	б	а	а	б	б	б

Тест до розділу IV.

Матриця відповідей

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8	9.	10.
б	а	б	б	б	а	а	а	а	б

Тест до розділу V.

Матриця відповідей

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8	9.	10.
б	б	б	б	а	а	а	а	а	а